

Febril Nötropenik Olgularımızda C-Reaktif Protein (CRP)'in İnfeksiyon ve Mortalite Göstergesi Olarak İncelenmesi

S. Şahin, S. Gençer, M. Doğan, G. Demirhan, S. Özer

Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği, İstanbul

Giriş: Febril nötropeni (FEN) hastalarında infeksiyon varlığını ve prognozu belirlemede çeşitli laboratuvar parametrelerinin yararlı olduğu gösterilmişse de maliyeti yüksek bu parametrelerin hiçbirinin rutin kullanıma girmesi uygun değildir. Çeşitli infeksiyonlarda yıllardır önemli bir takip parametresi olarak kullanılan C-reaktif protein (CRP) de ucuz olmasına rağmen FEN hastalarında rutin kullanımda henüz yer bulamamıştır.

Amaç: FEN atağının başlangıcında infeksiyon varlığını ve prognozu göstermede CRP'nin katkısını değerlendirmek.

Metod: Ocak 2001-Aralık 2007 tarihleri arasında yatırarak izlediğimiz yetişkin kanser hastalarındaki FEN atakları retrospektif olarak değerlendirildi. Atak başlangıcında ilk 48 saat içinde ve antibiyotik tedavisinin sonunda CRP değerleri eksiksiz bakılmış olan 538 atak bu çalışmaya alındı. CRP, nefelometrik yöntemle (Dade Behring BNII, Germany) çalışıldı. İnfeksiyon ve mortalite varlığına göre gruplar oluşturularak veriler istatistiksel olarak karşılaştırıldı. Başlangıç CRP değerleri ile tedavi sonundaki CRP değerleri *Wilcoxon işaretli sıra sayıları testi* ile, infeksiyon tespit edilen hastalarla edilmeyenlerin başlangıç CRP değerleri Mann-Whitney U testi ile karşılaştırıldı. Farklı CRP eşik değerleri alınarak gruplar ki-kare testi ile karşılaştırıldı.

Bulgular: Yüz otuz iki (%25)'sini hematolojik parametrelerin oluşturduğu 538 FEN atağının 101'inde bakteremi ile seyreden, 71'inde bakteremi dışı mikrobiyolojik olarak ispatlanan, 71'inde klinik olarak gösterilen toplam 243 (%45) infeksiyon tespit edildi. Olguların 25 (%4.6)'inde mortalite görüldü. Başlangıç median CRP değerleri infeksiyonu olan olgularda 193 mg/L, sadece bakteremik olgularda 200 mg/L, infeksiyonu olmayanlarda 133 mg/L idi ve arada anlamlı farklılık vardı ($p < 0.001$). Mortalite görülen olgularda median CRP değeri 200 mg/L iken mortalite görülmeyen olgularda 159 mg/L idi ve iki grup arasında anlamlı farklılık vardı ($p < 0.001$). Başlangıç CRP değeri 40 mg/L sınır alındığında infeksiyon tespit edilen ve edilmeyen olgular arasında anlamlı farklılık vardı (%90'a karşılık %96, $p = 0.020$). Başlangıç CRP değeri 80 mg/L sınır değer alındığında mortalite görülen ve görülmeyen olgular arasında anlamlı farklılık vardı (%78'e karşılık %96, $p = 0.031$). İnfeksiyon tespit edilen olgularda başlangıç CRP ile son CRP arasında anlamlı farklılık ($p < 0.001$) gözlenirken mortalite görülen olgularda anlamlı farklılık yoktu ($p = 0.41$).

Sonuç: CRP, FEN hastalarında infeksiyonu ve mortaliteyi göstermede önemli bir parametre olarak rutin kullanıma girmelidir. Tek başına infeksiyonu veya mortaliteyi göstermede yetersiz kalsa bile bir izlem parametresi olarak tedavi modifikasyonu veya tedavinin sonlandırılması kararını vermede oldukça yararlı olacaktır.